

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ – ВАЖЛИВИЙ ВЕКТОР СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Гула Л.В., ст. викл.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: У статті досліджено основні напрямки розвитку інформатизації професійно-технічної освіти в Україні. Визначено напрямки розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, що стимулюють ефективність впровадження сучасних інформаційних технологій в освіту та наукові дослідження.

Ключові слова: інформатизація, інформаційно-комунікаційні технології, розвиток, інтернет, проблеми освіти

Можна безперечно зазначити, що сучасне суспільство характеризується низкою особливостей, до яких, насамперед, відноситься значне значення інтелектуальної праці, орієнтованої на використання інформаційний ресурс у глобальному масштабі, потреба у швидкому спілкуванні між окремими фахівцями, групами чи спільнотами людей, прагнення до взаємного сприйняття та поваги культур різних народів, необхідність вирішення глобальних екологічних, технологічних і виробничих проблем спільними зусиллями фахівців різних країн або громадських організацій. Це однозначно породжує низку теоретичних і практичних проблем, актуалізуючи розвиток інформатизації професійно-технічної освіти в Україні.

Наукові дослідження, спрямовані на вирішення проблем розвитку інформатизація освіти та використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальному процесі здійснюються вченими різних країн. Серед них українські вчені (А.М. Гуржій, М.І. Жалдак, К.К. Колін, О.В. Співаковський, А.М. Спирін та ін.), а також зарубіжні (Ч. Ведемейер, Р. Вільямс, Г.ж. Кедровіч, Д. Кіген, К. Маклін, М. Мур, Г. Вілмот та ін.).

У їх роботах розглядаються сучасні процеси глобалізації, інформатизації суспільства, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, аспекти відкритої освіти, організаційно-педагогічні основи дистанційного навчання, формування змісту освіти та професійних компетентностей з використанням ІКТ тощо.

Гармонізація вищої освіти в Україні та її розвиток здійснюватиметься за принципами відповідно до європейських вимог закладів вищої освіти (ЗВО). А це, перш за все, пріоритетне впровадження інноваційного розвитку освіти і науки. Адже відомо, що цей шлях розвитку нашого суспільства можна забезпечити шляхом формування покоління людей, які мислять і працюють за інноваціями [1, с. 133].

Інформатизація – один із інноваційних процесів суспільства, який розглядається як глобальний соціальний процес, особливістю якого є те, що домінуючим видом діяльності у сфері суспільного виробництва є збір, обробка, передача, використання, виробництво інформації, що здійснюється на основа

сучасної мікропроцесорної та обчислювальної техніки, а також різноманітні засоби взаємодії та обміну інформацією.

Ці процеси зумовлюють необхідність постійного підвищення професійного рівня як окремої людини, так і групи спеціалістів чи цілих колективів. Крім того, вони заохочують до цього кожного окремо, адже певна активізація його життєдіяльності у сфері оволодіння виступаючими засобами ІКТ, насамперед як підтримки інтелектуальної діяльності і, перш за все, навчальної діяльності.

Під засобами ІКТ ми розуміємо програмні, програмно-апаратні та технічні засоби і пристрої, що працюють на базі мікропроцесорної, обчислювальної техніки, а також сучасні засоби і системи передачі інформації, обміну інформацією, які забезпечують: операції збору, накопичення, зберігання, обробку, передачу, виробництво інформації; доступ до інформаційних ресурсів комп'ютерних мереж (у тому числі глобальних).

Сучасні підходи до формалізації знань і структурування навчального матеріалу дозволяють зняти найважливіше обмеження, яке зумовлене перевантаженням здобувачів освіти. На відміну від навчального матеріалу, традиційно представленого у вигляді лінійних структур, сучасний гіпертекст та/або гіпермедійне представлення навчальної інформації може значно збільшити обсяг матеріалу, розширити як тематику, так і спектр її подання, полегшити пошук, інтерпретацію та відбір, бажаний аспект.

Дистанційне навчання, безперечно, визнано одним із пріоритетних напрямів програми модернізації сучасних ЗВО. Наразі існує потреба в дистанційному здобутті вищої освіти, яка викликана необхідністю навчання без відриву від виробництва, а також навчання людей з інвалідністю, а також тих, хто перебуває за кордоном чи в місцях позбавлення волі. Саме таку можливість надає дистанційне навчання, яке здійснюється завдяки інформаційно-освітнім технологіям і комунікаційним системам [2, с. 28].

У перспективі цей напрям науково-методичних досліджень передбачає, по-перше, виявлення умов перебудови змісту навчання відповідно відхід від лінійних форм навчального викладу матеріалу; по-друге, включення теми, що відображає сучасні досягнення науки, техніки; по-третє, розвиток змісту та структури корпоративну інформаційні системи та мережі навчальних закладів, а також розподілені інформаційні ресурси освітніх систем, що функціонують на їх телекомунікаційній основі.

Важливим нововведенням є використання інформаційного ресурсу освітнього призначення, що визначає тенденцію розвитку відкритої освіти. Реалізація дидактичних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення основ наук передбачає реалізацію тих можливостей ІКТ, реалізація яких створює передумови для інтенсифікації навчального процесу, а також створення методів орієнтованих на розвиток інтелекту учня, студента самостійне засвоєння знань, продукування навчальної інформації.

Із значної кількості проблем, що постали перед педагогічною наукою у зв'язку з інформатизацією освіти, виділимо ті, які найбільше визначають

ефективність впровадження сучасних інформаційних технологій у навчання та наукові дослідження:

- розвиток ІКТ, що вимагає пошуку, збору, поширення, передачі інформаційних засобів і ресурсів, створення єдиного інформаційного простору у навчальному закладі на базі комп'ютерних мереж;

- інтеграція наукових досліджень на основі застосування ІКТ та їх все більшого використання по відношенню до різних функцій і потреб вищих та загально-освітніх закладів освіти;

- розробка та впровадження сучасних інформаційних технологій сприяють розвитку багатьох пріоритетних напрямів досліджень і розробок;

- вивчення сучасних інструментів для проектування мультимедійних програм навчального призначення, програм, що синтезують різноманітні інформаційні засоби для реалізації наук дослідження;

- організація доступу до інформаційних ресурсів на основі використання регіональних, державних і світових мереж, у тому числі Інтернету;

- впровадження науково-методичних досліджень із застосуванням комп'ютерних комунікацій в навчанні та наукових дослідженнях.

Набуття цифрових компетентностей стає базовою потребою кожного, тому вітчизняна система освіти має забезпечити їх формування у здобувачів освіти, педагогічних і наукових працівників, а також розвиток цифрової інфраструктури та електронних сервісів у навчальних закладах загалом [3, с. 13].

Отже, без інформаційно-телекомунікаційних комп'ютерних засобів неможливе якісне функціонування сучасної освіти. Використання ІКТ підвищує якість освіти та дозволяє випускникам успішніше адаптуватися до навколишнього середовища та змін у соціальній сфері.

У цьому контексті проведення державою чіткої політики та забезпечення фінансової підтримки впровадження інформаційних технологій у навчальний процес є важливим інструментом ефективного функціонування сучасної системи освіти України.

Список літератури

1. Гула Л. В. Методи активізації навчання у ЗВО: сучасні тренди // Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 54, Т. 1. С. 133-136.
2. Гула Л. В. Дистанційне навчання – вимога сьогодення // Філософські обрії сьогодення: збірник тез ІХ міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 18 листопада 2021 р. Херсон: ХДАЕУ, 2021. С. 28-29.
3. Proceedings of 2020 9th International Conference on Educational and Information Technology / Association for Computing Machinery. New York, NY, USA. 2020. URL: <https://dl.acm.org/action/showFmPdf?doi=10.1145%2F3383923>.